

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

De aquis fortibus. Cap. XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

Oleum ex sulphure rubicundissimum.

Res ita se habet. Sulphur viuum in tenuem puluerem terito, & commisceto cum æqua portione olei tartari iam descripti, postea in vitro coquitur tribus horis, & resolutum in liquorem transit, per liciniam lineam traducito, vt expurgetur, in aliud vitreum vas indito, & lento ignis calore resiccato in sanguinē, veluti grumosum massa hæc minutim teritur, & inde confectus puluis super marmor sternitur in humida cella. Sic in humorem soluitur, qui fluit ex marmore in subiectam fideliam, hic per tenues pannicellos trāsfasum in vitreum vas calido cinere foueatur, vsque ad humiditatis consumptionem, & tandem oleum superstes erit rubicundissimum. Extrahitur a mulieribus sic

Myrrhæ oleum.

Vbi oua elixatione obduruerint, per medium dissecto, vitella eximito, in eorum loculis inspargito puluere contusæ myrrhæ, & cribro succretæ, in fidei fideliam extendantur supra longiusculos asseres, ne oua iterum oleum combibant, & humida cella claudantur, & in fideliam elapsum oleum reperies.

De aquis fortibus. CAP. XX.

NVNO distillationes eas percurramus, quæ neque aquam, neque oleum eliciunt, sed veluti medium quoddam: nam vehementissima vi ignis grauissima terrestres partes ascendunt, & in aquas transeunt. Vnde ex igne calx tantam comburendi vim acquirit, vt erodat, & valentissime comburat. Hæ non nisi reuerberationis igne exiguntur, & maximis labore, & attentione. Primo quomodo possibile fuerit

Aquam, vel oleum ex sale elicere,

A paucis cognitum. Salem mineralem assumito, in obtortam vitream indito, luto triplici loricateam, ac bene exiccata, & reuerberationis furno accommodato, loco vbi optime, & exquisitè flammæ eludentur, & partem humiditatem primo colliges: frange vas, quod subsidet, in aliud transuasa, & aqua iam extracta rora, & iterum distilla, plus secundo colliges, iterum excipe,

excipe, & eandem operam impendes, & tandem post
decimam extractionem, vel citius sal omnis abit in li-
quorem, serua, vt rem pretiosam, nec laboribus graue-
ris. Alij in liquidum salem ignitos lateres extinguunt,
& lateres postea vehementissimo igne distillant, vt in
oleo lateritio. Sequitur

Aqua separationis argenti,

Accipito halinitri, & aluminis totidem partes, pila tun-
dantur, & in obtortam vitream imponantur, sed alueus
vasis triplici luto muniatur, & optime exiecatum im-
ponito circulationis igni, scilicet qui supra & infra re-
uerberetur, spiramenta ritè perplinantur, & supponatur
amplum receptaculum, ne validissimi vi ignis spiritus
in angustijs vasis collecti, magno cū impetu vas rum-
pant & elidant, & nostros conatus frustrentur, senis ho-
ris aquam elicies. Si prius alumen calcinabis, aqua vali-
dior erit. Simili modo extrahitur

Aqua separationis auri.

Æquis halinitri, & aluminis partibus tantundem vi-
trioli addes, ac vase conditis, vt diximus, aquam elicies
validiorem, vt fere aurum attenuatum corrodat. Si ve-
ro valentius vis operetur, nouem libris prædictorum
salium in aqua verforum binas vncias salis ammoniaci
addes, & vbi in aquam abierint, biduo sub fimo detine-
as, & ex cineribus iterum aquam extillabis, quæ aurum
corrodet. Si aquas supra feces affundes, macerabis, & i-
terum distillabis, vehementer erodit. Sed non opera-
buntur, si ignoraueris

quomodo à phlegmate aquæ purgentur.

In pauxillum huius aquæ parum argenti inicies, quod
non erodet, quum multum phlegmate redundet. Sed
igni paulatim incalescat, & erodet, hanc aquam totam
perfundes in aliud vas, reiectis fecibus, quæ in imo sub-
federant, & purgata erit aqua. Sed diutius, & valentius
eximitur, vt exugas

Oleum vitrioli.

In latioris fideliam fidilem inicitur vitriolum, paruo
igne liquefcit, expiret phlegma facito, mox aucto igne

comburito, vt totum rubescat, ex quatuor partibus, vna absumatur, rubificatum in obtortam vitream inditur, & multiplici luto fornicatam, & resiccata reuerberationis igni accommodabis, paulatim augendo ignem, superauctus per tres dies continetur, & liquabitur vas, & oleum, siue aqua paulatim guttas extillabit, ex singulis tribus libris, singula liquoris vncia prodibunt, extractam in vase vitreo calidis cineribus exponetur, vt exudet, si quid humiditatis in oleo fuerit, sic validior erit operationis. Argumentum optimæ extractionis, si iniecto ligno fumum excitabit, ac si combureret. Eiusdem operationis erit exugere

Oleum ex sulphure.

Hæc peculiaris ratio est extrahendi à sulphure oleum, siue aquam. Vas vitreum habeto oris ampli, concauum in campanæ formam, quæ ferreo suspendatur filo. Infra amplum receptaculum locato, vt campana extillans oleum excipiat. In cuius medio terreū vas suspendatur, & sulphure repleatur, ignem accendito, vt sulphur ardeat, & dum comburitur, fumus per campanæ fornices, & corporascens, & reciprocans per eius ora abeat in oleum. Si sulphur absumitur, superaddatur, donec olei quæsitam quantitatem nactus fueris. Possumus & alio modo vberiorē quantitatem extrahere. Magnum vitreum receptaculum fiat, quale in olei vitrioli, & aquarum fortium extractione exposuimus, per mediū secetur smiri lapide, ora in dentes efformentur, ex quibus fumus foras elabatur, hoc supra labrum fistile accommodabimus, in cuius medio sulphur incensum euaporet. Supra hoc vas aliud indatur maioris capacitatis, vt palmarum lōgitudine à primo distet, ora profundioribus lacinijs secetur, vt fumus e primo dilabens, per secundum circumuoluens, ex utroque vase extillet. sic poterimus tertium, & quartum vas supra accommodare: oleum hoc in aliud vas transfundes, & calidis cineribus phlegma extillet, nam adeo validum reddetur, vt argentum erodat, nec verear aurum dicere, si optime operatus fueris. Fumus sulphuris in sal ammoniacum congelatur, vt in Phlegmatis montibus excerptum, &

in la.

In salem coegimus, nil ab orientali differentem, & sic ammoniacus sal, qui hucusque ignotus delituit, nostris regionibus habetur; scilicet sulphuris sal, & oleum hoc, aqua est salis sulphuris, siue ammoniaci. Optarem scire, solertioris inuestigationis viros, si hoc meum inuentum comprobant. Excerptimus enim ora, ex quibus sulphuris fumus exhalabat, in aquam calidam dissoluimus, & per pendentem liciniam purgauimus, mox aquam in auram soluendo, salem habuimus ascendentem, & nil (vt spero) ab ammoniaco diuersum.

De separatione elementorum. CAP. XXI.

In misto quatuor insunt elementa, sed vnum saepe prædominans, alia, vt inutilia hebescunt, vnde cum elementa separari misti dicimus, plerumq; hoc vnū intendimus segregare. In nimpha aquæ elementum prædominatur, aer, terra, & ignis pauca sunt, vnde siccitatis, caloris pauca, vel nulla quantitas, sed aqua obtundit omnia: sic de alijs intelligendū. Sed quia elementa separamus, ne putetis omnia inuicem separari, vt aerem ab aqua, & hanc ab igne, & terra absolute separari, sed per similitudinem quadam, vt quod igne dicimus, reliquis calidius existat, quod humidius aqua. Lapidēs plus terræ habebunt, ligna ignis, herbæ aquæ; aërea dicimus, quæ quum vasa, & receptaculū repleuerint, facile rumpunt illa, & euolat aer. Elementa quum hoc modo separata erunt, poterunt & ea ipsa purgari, attenuariq; . Modus extrahendi variat, secundum rerum varietates; nam alia calcinantur, alia sublimantur, distillantur alia. Sed exempla ad eam, volumus

Metalli elementa separare.

In aquam fortem, vt diximus, omnium spargitur, vt soluatur, hanc abstrahes balneo, & iterū affunde supra, sic toties donec in oleum vertatur, sed spadicei coloris aut rubei: huic oleo duas partes effundes aquæ fortis, & vitro clausa macerabis fimo per mensem, post cinere distillabis totam aquam, hanc balneo iterum stillabis, quoad ascēdet, & habebis duo elementa. Ex balneo aer eleuatur, in fundo aqua, & terra, ignis in fundo manet